

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 904/2020
26.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Станимир Радосављевић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Миша Ђорђевић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 453/19 од 14.11.2019. године, у седници одржаној 26.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 453/19 од 14.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту П2 139/18 од 25.09.2019. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да на име свог доприноса за издржавање тужиле плаћа месечно по 8.000 динара, почев од 03.05.2018. године, као дана подношења тужбе па убудуће до другачије одлуке суда и то за сваки месец до петог у месецу, а заостале рате издржавања исплатиће у једнократном износу. Ставом другим изреке одлучено је да се на овај начин мења допринос за издржавање тужиле утврђен правноснажном пресудом Основног суда у Пироту П2 79/17 од 15.06.2017. године. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев за веће потраживање од досуђених 8.000 динара до тражених 15.000 динара. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 54.800 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 453/19 од 14.11.2019. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Пироту П2 139/18 од 25.09.2019. године у ставу првом, другом и четвртом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 87/18) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи, да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП, с обзиром да је другостепени суд оценио све битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Пироту П2 79/17 од 15.06.2017. године, разведен је брак туженог и мајке тужиље, тужиља је поверена мајци на самостално вршење родитељског права, а тужени обавезан да на име издржавања своје, тада малолетне ћерке рођене ... године, плаћа износ од 5.000 динара месечно. У време доношења наведене пресуде, тужиља је била ученик средње школе, живела је у очевој кући и није имала трошкове станарине и одржавања стана, а сада је студент прве године ... факултета у ..., станује у студентском дому и има трошкове смештаја у дому, као и трошкове за исхрану. Потребе тужиље утврђене су у месечном износу од 26.000 динара, при чему део својих потреба остварује и задовољава студентским кредитом у износу од 8.400 динара. Тужени није у радном односу, живи у кући на којој је сувласник са мајком, али не плаћа трошкове одржавања домаћинства, већ то чини његова мајка која је пензионер. Оценом налаза и мишљења вештака медицинске струке, утврђено је да тужени болује од дискус-херније и обољења спондилолистеза (клизања једног пршљена преко другог) због чега има измењену радну способност, односно због здравствених проблема не може да ради послове који захтевају сагињање, као што су чишћење снега, копање и поновљено подизање са пода. Тужени би могао да обавља и ове послове, али не више од 30 % радног времена, без ризика за погоршање здравственог стања и без увођења у стање инвалидности. Због болести од којих болује, ограничен је у обављању физичких послова, а може обављати све интелектуалне послове, као и послове који се обављају седећи, стојећи или ходајући. Мајка тужиље је у време доношења претходне одлуке била у радном односу у ... у ... и имала је регистровану ... радњу, али је у току овог поступка раскинула радни однос у ..., а ... радња је престала са радом, преселила се у ..., где сада живи у изнајмљеном стану и ради код приватника без регистрованог радног односа и остварује месечну зараду од 28.000 динара. Родитељи тужиље немају обавезу издржавања према другим лицима.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право, закључујући да су испуњени услови за измену одлуке о висини издржавања, обавезујући туженог да плаћа свој допринос за издржавање тужиље, као пунолетног детета на редовном школовању, у месечном износу од 8.000 динара.

Према члану 164. Породичног закона висина издржавања може се смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Издржавање пунолетног детета остварује се под одређеним условима. Према члану 155. Породичног закона, право на издржавање од родитеља има пунолетно дете које је неспособно за рад, док такво стање траје, под условом да нема довољно средстава за издржавање (став 1.) и пунолетно дете које се редовно школује најкасније до навршене 26 године живота, сразмерно могућностима родитеља (став 2.). Наведени услови за издржавање пунолетног детета ограничени су правним стандардом очигледне неправде, с обзиром да је ставом четвртим наведене законске одредбе,

предвиђено да пунолетно дете нема право на издржавање ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за родитеље (и друге крвне сроднике из става 3. тог члана).

Критеријуми за одређивање издржавања прописани су чланом 160. Породичног закона, према коме се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1.). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.), а могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицања зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавеза да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3.).

Приликом одлучивања о захтеву тужиље за измену одлуке о висини издржавања, нижестепени судови су имајући у виду све околности конкретног случаја правилно закључили да су се промениле околности на основу којих је донета претходна одлука о издржавању, тада малолетне тужиље. Тужиља је постала пунолетна и уписала је факултет, чиме су њене потребе повећане. Такође су правилно оценили личне, породичне и имовинске прилике туженог, имајући у виду његову животну доб, квалификацију (... инжењер) и радно искуство, који омогућавају запослење, као и чињеницу да је сувласник куће у којој станује, да не плаћа трошкове одржавања домаћинства, већ да то чини његова мајка, која је пензионер. Тужени није у радном односу и због здравствених проблема је ограничено радно способан, али нема потпуни губитак радне способности, па постоји могућност да обављањем послова у оквиру своје радне способности оствари приходе, при чему учествовање у издржавању тужиље износом од 8.000 динара месечно, неће угрозити његову егзистенцију, будући да нема обавезу издржавања према другим лицима.

Имајући у виду да је тужиља у школској 2018/2019. години уписала прву годину ... факултета у ..., као студент чије се образовање финансира из буџета, да живи у студентском дому и има издатке за задовољавање свакодневних и уобичајених потреба за исхраном, хигијеном, одевањем, набавком уџбеника и слично, правилно су утврђене њене потребе у месечном износу од 26.000 динара, при чему ће део својих потреба задовољити студентским кредитом у износу од 8.400 динара, а део и доприносом мајке, која такође има законску обавезу издржавања тужиље, имајући у виду да је запослена и остварује зараду од 28.000 динара месечно, да нема здравствених проблема, радно је способна и нема обавезу издржавања према другим лицима.

Смисао одредаба члана 155. Породичног закона, које се односе на услове за издржавање пунолетног детета на редовном школовању, је да су родитељи у обавези да се старају о школовању и стручном усавршавању своје пунолетне деце, у мери у којој им по редовном току ствари то омогућавају животне и материјалне могућности. У конкретном случају не постоје околности које би довеле до закључка да је егзистенција туженог угрожена, јер основне стамбене и неопходне животне потребе остварује у домаћинству са мајком, у кући на којој је сувласник, при чему нема обавезу издржавања према другим лицима. Наводима у току парнице и садржином ревизије, тужени није довео у сумњу закључак судова, да је досуђени допринос за издржавање тужиље у сразмери са његовим могућностима, као родитеља. Због тога су неосновани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права из члана

155. став 4. Породичног закона, позивањем на немогућност задовољавања сопствених егзистенцијалних потреба и указивањем да одлука о издржавању представља очигледну неправду за туженог као родитеља.

Претежни део навода туженог у ревизији односи се посредно или непосредно на чињенично стање које он сматра битним, а које по његовом мишљењу није правилно или потпуно утврђено у спроведеном поступку. Ти наводи ревизије не могу бити дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП, ни са изузетком да се у смислу члана 403. став 2. овог закона ради о ревизији изјављеној у породичном спору за издржавање. Чињенични наводи туженог не доводе у сумњу правилност примењеног материјалног права садржаног у одредбама Породичног закона које су нижестепени судови правилно применили, налазећи да је досуђена висина издржавања сразмерна могућностима туженог и да ће уз допринос мајке бити задовољене потребе тужиље, сходно њеном узрасту и степену школовања.

Правилно је одлучено и о трошковима поступка применом члана 207. Породичног закона у вези чланова 153. и 154. ЗПП.

На основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић